

Folketingets Kommunaludvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 24. juli 2009

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail ism@ism.dk

NMJ/ J.nr. 2009-5156

Under henvisning til Folketingets Kommunaludvalgs brev af 26. juni 2009 følger hermed indenrigs- og socialministerens endelige svar på spørgsmål nr. 153 (KOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 153:

"Ministeren bedes kommentere artiklerne side 8, 9, 10 og 11 under overskriften "Ældrebyrde dræner øerne for penge" i tidsskriftet "Kommunen" torsdag den 18. juni 2009, jf. KOU alm. del - Bilag 93."

Svar:

De nævnte artikler i bladet "Kommunen" bygger på en befolkningsfremskrivning til 2025. Befolkningsfremskrivningen viser en betydelig vækst i andel af indbyggere over 65 år i hele landet fra det nuværende niveau til det forventede niveau i 2025. Væksten vil ikke være ensartet i alle landets kommuner, og artiklerne bygger på, at fremskrivningen viser en højere vækst i antallet af indbyggere over 65 år i ø-kommunerne i forhold til resten af landet. Det vil ifølge artiklerne på længere sigt belaste ø-kommunernes økonomi.

Der er ikke tvivl om, at andelen af indbyggere over 65 år vil vokse i alle dele af landet. Men der kan være mere usikkerhed om, i hvilket omfang væksten vil være højere i udkantsområderne – herunder ø-kommunerne – end i resten af landet. Det vil blandt andet afhænge af, om ø-kommunerne gennemfører initiativer med henblik på at gøre områderne attraktive og tiltrække nye borgere. Det kan i den forbindelse nævnes, at Fanø Kommunes borgmester i artiklen fremhæver, at Fanø Kommune har vendt udviklingen og nu ser en tilflytning af personer i den erhvervsaktive alder.

I den forbindelse må det således også fremhæves, at sådanne langsigtede befolkningsfremskrivninger på kommuneniveau vil være behæftet med stor usikkerhed i forhold til flyttemønstre og hvor mange børn, der fødes.

Med hensyn til den økonomiske belastning af et stort antal ældre i kommunen skal det bemærkes, at dette forhold i vidt omfang fanges op i den kommunale udligningsordning. Størstedelen af det udgiftsbehov, der ligger til grund for udligningen, opgøres ud fra befolkningens alderssammensætning, hvor netop de ældre aldersgrupper vejer tungt. Det kan i den forbindelse nævnes, at der også i dag er betydelige forskelle mellem kommunerne i forhold til befolkningens alderssammensætning. F.eks. varierer andelen af 65 årige og derover i de enkelte kommuner på nuværende tidspunkt mellem 11-28 pct.

I opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov tages bl.a. også højde for virkninger af et eventuelt fald i befolkningstallet, hvilket særligt kan være relevant for et antal ø-kommuner og kommuner i udkantsområder øvrigt.

Regeringen er meget opmærksom på, at der er et generelt behov for med forholdsvis jævne mellemrum at følge op på, om opgørelsen af kommunernes udgiftsbehov i udligningen fortsat er dækkende for de faktiske forhold.

Herudover indgår en kommunes beskatningsgrundlag i udligningen. Det vil sige, at hvis en kommunes skattegrundlag falder, f.eks. som følge af en stigende andel pensionister, vil kommunen i vidt omfang blive kompenseret for det faldende skattegrundlag gennem udligningen.

Der afsættes endvidere årligt midler til særtilskud til vanskeligt stillede kommuner, og der ydes således særtilskud til bl.a. et antal ø-kommuner. Endelig skal det bemærkes, at der i udligningsloven er afsat et særligt tilskud til en række ø-kommuner, som således modtager et årligt tilskud begrundet i deres specielle situation.

Alt i alt kan der konkluderes, at det for det første er usikkert, præcist i hvilket omfang ø-kommunerne vil opleve en større ældrebyrde, og for det andet, at der i udbredt grad – både i det generelle tilskuds- og udligningssystem samt via særlige ordninger - tages højde for ø-kommunernes særlige vilkår.

Karen Ellemann

/ Nils Majgaard Jensen